FÜRUZAN

Lodoslar Kenti

YAPI KREDİ YAYINLARI

Füruzan, ilk kitabı *Parasız Yatılı*'yla 1972 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı kazandı. İlk kitaplarında kötü yola düşmüş kadın ve kızların, çöken burjuva ailelerinin, yoksulluk ve yalnızlıkla boğuşan kadın ve çocukların, yeni ortamlarda bunalan ve yurt özlemi çeken göçmenlerin dramlarına sevecenlikle yaklaştı. Kişileri derinlemesine inceledi ve anlatımını ayrıntılarla besledi. 12 Mart dönemini anlattığı ilk romanı *47'liler* ile 1975 Türk Dil Kurumu Roman Ödülü'nü kazandı. Daha sonra sanatçılar programıyla 1975'te Batı Berlin'e çağrıldı ve orada bir yıl kalarak işçilerle ve sanatçılarla röportajlar yaptı. Eserleri birçok yabancı dile çevrildi. *Dokuz Çağdaş Türk Öykücüsü* (1982, Volk und Welt Verlag) adlı antolojisini ve *Die Kinder der Türkei* (1979, Kinderbuch Verlag) adlı çocuk kitabını ise Doğu Berlin'de konuk kaldığı süre içerisinde hazırladı. 1988'den 1989'a kadar süren bir çalışma sonucu çektiği *Benim Sinemalarım* filmi 1990'da Cannes Film Festivali'nin 'Eleştirmenlerin 7 Günü' ve 'Altın Kamera' bölümlerinden çağrı alarak, 158 film arasından seçilen 8 filmden biri olarak gösterime girdi. 1994'te, Bosna-Hersek, Yunanistan ve Bulgaristan gezilerini *İşte Bizim Rumeli* adlı kitabında topladı.

Başlıca Eserleri:

Öykü: *Parasız Yatılı* (1971), *Kuşatma* (1972), *Benim Sinemalarım* (1973), *Gül Mevsimidir* (Uzun öykü, 1973), *Gecenin Öteki Yüzü* (1982); **Roman:** *47'liler* (1974), *Berlin'in Nar Çiçeği* (1988); **Röportaj:** *Yeni Konuklar* (1977); **Gezi:** *Ev Sahipleri* (1981); *İşte Bizim Rumeli* (1994); **Oyun:** *Redife'ye Güzelleme* (1981); **Çocuk Kitabı:** *Die Kinder der Türkei* (1979, "Türkiye Çocukları"), **Şiir:** *Lodoslar Kenti* (1991).

Füruzan'ın
YKY'deki diğer kitabı

Berlin'in Nar Çiçeği *(roman, 1995)*

Füruzan

LODOSLAR KENTİ

YKY

Şiir - 45
ISBN 975-363-219-3

Lodoslar Kenti / Füruzan

1. baskı: Can Yayınları, 1991
YKY'de 1. baskı: 1500 adet, İstanbul, Ekim 1995

Yayına Hazırlayan: Hilmi Tezgör
Tasarım: Mehmet Ulusel
Ofset Hazırlık: Arzu Çakan
Yayın Koordinatörü: Aslıhan Dinç
Baskı: Altan Matbaacılık Ltd. Şti.

© Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti., 1995
Tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti.
Yapı Kredi Kültür Merkezi
İstiklal Caddesi No: 285 Beyoğlu 80050 İstanbul
Telefon: (0-212) 293 08 24 Faks: (0-212) 293 07 23

İçindekiler

7 • O Dilini Unutmaz
24 • İğdiş Edilmiş Çocuklar Menkıbesi
41 • Al Sazını Sevdiceğim
49 • Doğduğun Yer Gençliğindir
59 • Lodoslar Kenti

O DİLİNİ UNUTMAZ

Toprağını binlerce yıllık karnında hep taze bir can
vardır, diyorlar.
Güzel söylenmiş,
toprağa ana denmiş olabilir.
"Mevsimi gelmemiştir, tutarım bağrımda can'ı."
Doğum anını en iyi analar bilir, diyorlar.
Güzel söylenmiş olabilir.
Başka dillerde yurtsamanın amansızlığını
avutmaya çalışan bir adam
ihanetin ne mene bir şey olduğunu yabancılamak için

bir İstanbul ikindisi çıkarıyor.
Yıllar yıllar önce gitmiş oysa
Kuzguncuğun ud'tan evindeyiz
Genç Fatih'in çocuk sergerdesinin atıyla dağladığı
dikip sürgününü göremediği bir yaban inciriyle evli
Kuzguncuk,
gözleri örtük.

Sultan-ı yegâhı dinlerken Gustav Mahler'i duyuveren
üşümek bağrının mermer oluklarında
yüreksiz aklın onmazlığı ile
çok beğendiği birinin sakallarıyla ağlıyor ki içine doğru;

benim yurdum, benim iklimim, benim insanların
gerikalmışlığın giydiği yoksa bir baykuşun geceleri mi?

Toprağın döllenmişliği içinde can coşkundur
"Tezlenme, bekle. Mevsim olmadı daha, güneş
yerinde değil.
Dur sana ne dillerden ninniler diyorum ki
sözsüzdür, anca okunur."
Gençti gittiğinde,
döneceğim diye
öğrenmeliyim içimi kaldıran her şeyi, eksiğim ah...
Sonra ya?
Döneceğim,
dönüyorum,
döneniyorum,
dönmek,
dönerler mi,
dönmezininler...
Tüm zamanlar çekiminde kullandı ana dilinde,
anlam bilimine aykırı olarak
yabancı dillerin anlam biliminde de aradı ve
aykırı oldu yine
eklerle özlemlerini süsleyerek.

Delikanlılığının en boy atmış yıllarında Üsküdar
kolunun altında çoğaltılmış desteyle, hem de
türkçe
çevreye duyurmaya çalışırken kısılan sesi

Kabataş arabalısında düşürüverdiği boyun atkısının
onu bırakışına asla inanmayarak,

kolaya yollanmanın aslında ölmek olduğunu
arduvaz damları dingin,
hızlı konuşulan çok sözcüklü diller gelişmiştir.
Bilindiği gibi,
düşünmek sözcüklerle olanaklı.

Kim hayır diyebilir,
güzel söylenmiş doğru.
Yetmediği yeri görmek:
İşte marifet bu.

Kuzey sularını, iç gölleri beğenmeyen balıkların
alıp taşıdığı
görülemeyen herkesce bu yüzden
arabalı vapurların iskelelerinde bağıranlar
işitirler;
gönüller de karşı karşıyadır diye...
Yitik boyun atkısının yaşlanmaya yüz tutmuş sahibi
korkuluğunda denizi yüzleyip geçmiştekini anımsayarak
yabancı dilli sokaklarda resim gibi bakmaktadır kendine.

Bir öğretinin tutkulusu onun insanlar için
olduğunu unutur mu?

Gölge yapamayan solgun bir kuzey güneşi
tüy saçlı, dudaksız bir kadın
masalara sözcüklerin yığılıp durduğu
ve bunun yaşamak sanılması

doğru değildir ama,
olabilir

Bir eski kentin, ta uzaklardaki çok eski bir kentin
veremli bir nakkaşın aşkla işlediği silueti
yedi tepesinde padişah güzellemeleri yapıpta boynu urulan
paralı şairlerin el ayak çektiği
göksel anılar bunlar kuşkusuz

onu resim edip, tarih edip germek için midir hayat?
Doğasının üç yanı denizlerle sevişen
oraya ancak ve ancak sözlere aldanmadan elle,
emekle, gözle, yürekle gidilir.
Beden şaşar ışımasına
söz yetmez, ayıptır.

Ayıp sözcüğünü çıkaracağız bu kentten, yaraşmaz,
ayıp zaten her dilde en kolay kullanılan...

Eksilmişliği,
utandırmadan neyle buyur ederiz bilsek
ilk Müslüman fethin Kuzguncuklu ahşabı hâlâ direngeç.
Eksilmişlik sağalmaz,
bırakın.
Bir Ermeni ustası, tasvir kadar güzel bir erkek
ince saydam bir burun,
yorgun;
ah canım eğil eğil öpeyim
bir atlasın benzersiz solmuşluğundaki yeşil gözleri
delidolu bir istanbul kadınına marifetli çirkin
elleriyle adadığı şarkılar
rüzgârın huyu nedir bilen kulakları
bir cihannüma gibidir kucağında udu
fasılların sofalarına inen kızıllığa katar sesleri
o çekilmedi dinleniyor, suskun, sanırım hep
susacak, yoruldu...

Sevda ender bir çiçektir
selamlandı.

İncirin pürtüklü gövdesini,
dağlayan sütünü
gözkapaklarının zarından boğazına akıtıyor gibidir
düşünürken sevdiği kadını

"Bir zalimi sevmekle bu yürek"

zalim övgüdür şimdi şarkıda
dil ne garip, ne varsa dil; unutma.

Rakılar kadehlerde çökük
karpuzlar acı su kuyusuna yaslı
Beykoz yolu üstündeki Deniz Assubay Okuluna
önüne,
şöyle geçişe yakın
1942'de
mürettabatıyla batmış bir tahteibahir konmuş
genç cumhuriyet savaş dışı
bu kaza kader olmuş.
Omuzları vatkalı taze dullar hep öylece kalacaklar
denizci kocalarında
udun sesi dokuz yüz kırkların korunmasından özgür
erbaşların kimlikleri lombozlardan ışıldıyor
yosunlardan aşılanmış saçlar pas
saf altın halkaları taşıyan balık karnı ak parmaklar

havasızlık,
ciğerlere,
düşünmek olmaz

çünkü o yıllar onur konuğudur radyolar
Şişe Cam'ın akşam vardiyası
işçiler İstanbul'un karşı yakasına bakıyor
fırınlarda kutsanmış sıcak ekmekler
ne kadar kalabalık o adamlar

'Zalim'e denk sözcük 'ömrüm' olmalı.

Gurbetin usta dantelcileri bağılarına yazıyorlar türkülerini
mızraplar

Topkapı Sarayının içavlusunda
Lut'lar müzelerde

Bir sevdaya yeter bir ömür ancak

Başka kadınlar, başka erkekler
olabilir
onlar durma tek anının yedeğindedir
ayrılığın ölüm olduğunu bilip
taş bassa da her yanına caymaz
yaban inciri,
Kurşunlu kilise,
Prens adaları,
sırça kesiği bahçeler
Laleli'yi
Laleli eden tramvaylar
tütün depolarında Salacak.

Toprağın gebe karnı üstündedir bütün bu anlatılanlar.

Yıllar ne çabuk geçiyor, seksenlilere geldik,
haydi,
tahıl ambarımız Konya ovasından sürüp gelen otobüs
otogara,
İstanbul'a boşalıyor umutlarla.

Konya, ovalığını çatır çatır yaşar
ilkokulun, ortaokulun,lisenin
parasız yatılı olması gerekmez.
Lotaryacılık istemiyorum.

Şimdi hayatın parasız yatılısız okullarından yetişenler
didişmeye dörtnala kuşanmış.
Hayat
sabrın caymaz büyük simyacısıdır.
Yetiştirme yurtları iyi yürekliliğin artıklarını kuşanırlar
Konya,
Kayseri,
Siverek
rüzgâr çavlanlarının acarlığında
erken yatıp çok düşe kendini bırakan
bir çocukluğun tanıklığını iki ortalı defterine büküp koymuş
İstanbul Üniversitesinde iktisat okumaya gelen bir şairöğrenci
yirmilerinde bir delikanlı
altın kakmalı ela gözleri
anasının duaları,
babasının öğütleri
uğurlamanın öbeğidir
hayalleri öylesine taşkın
kalabalıkta kendi kendine gülüşünü ayrımsamıyor.
Akşehir yatırları "Güle güle. Gülüşün silinmesin.
Üniversite sınavlarının yorgunu yüreğin."
İbrişim kirpikli eşekler adımlarıyla uyuturdu bebeleri.

Bavulunu alıp İstanbul'a dikilip kalıyor

kalelerin yoluk burçları
dibi dibine kurulu tezgâhlar

ırzın ürkek adımları
tere,
bite,
karakola
batmış İstanbul'un
kadife karası yumuşaklığına
hayran.

Çünkü o bilir
dikenlerin tozladığı akşamlarında
denizin kokusunu duymuştur
İstanbul ne kirlense
geceleri doğrulur
Topkapı Sarayının ordan katlanır
bir ayağını Harem'e dayayarak
iç çekişlerini uyandırmadan yersizlerin
çocuk kılıklı vapurların iskelelerine saçlarıyla silkelenir
güngörmüşlüğünün kırıştıkça ahulaşan yüzüyle
altı terlemiş ağır memeleriyle
denizin hazinelerini çekip dökünerek
yıkanacaktır.

Ağrılıdır çok
evet
Zeytinburnundan.
Kolları yorgun,

morarmış.
Evet,
gecekondular sıkıştırıyor.
Gecekondu eşittir minibüs,
fesleğen,
kavga,
başköşede televizyon.

Bir gazel ana avrat söven,
acıklısına acıklı.

Hep yaylıları ve nefeslileri sevmek
sanırım doğululara özgü bir huy
bir davulun bağırsak karnında bile
yanıklığı yaratabilmek yine.

Çocuk,
hele düşün
Anamur yöresinde geçen yılların
ağzına, burnuna, gözpınarlarına dolan büyüsü
gözüne dizine dursun
Akdeniz,
Marmara,
Ege,

Karadeniz
göbek bağını kestiğinin özrünü sormaz
sanma erkekliğini ilk ayrımsadığın gecenin
sabahı İstanbul'un koynunda uyandınsa
kentin belleği güçlüdür unutmaz.

Şimdi tecim evleri pestil kokmuyor.

Eytişimsel tartışmalar
hayata geçti mi
bak.

Kenti, kışa girerken ak badanalarla
ilkokula yeniden başlatacaklar
haberlerde nesnel sayılar.
Öznel olan
kan
evet, o özneldir
unutma
Bebek sırtlarında birinci dereceden âsar yapı
ardındaki yüzyıllık manolya
açılıverişiyle patlar
dolunay
genç bir ölünün düşmüş kolları
anası kitaplarını yeni okuyacaklara taşıyor

gözyaşından ana heykelleri
kentin tüm girişlerinde karşılayıcı.

Sen buralarda değilsin.
Oyalan

Yeraltı ulaşımında Prusya rengi yolcular

Üç yakası denizle kanaviçe
bir kenti
içinde tutan
ve ondan gidip gidip vardığı yerde
Rahat ol bak sakın utanma,
alış.
Utanç Batı'ya uzaktır.
O kendini tamamladı, bitiyor.
Doğu hep yaşadığından, hata yapar.
Bu yüzden utanç onun ebedi nişanlısıdır.

Çekinme bak

seni kendilerinden sanıyorlar.
Giderek de öyle.

Bir dönüş
her şeyi naftalini sevecenliklerinden
titiz ayrıntılardan
çıkarmak değil midir?

Çok gezdim Anadolu'yu dersin
babamın memuriyet yılları
Rumeli'den kopup gelen bir uzantı.
Ah Van,
ah Bitlis,
ah Kars
ne zaman ölesiye sıkılsan,
kolay mı
kişinin ana dilini unutması?
Mardin'de tüfek bahçeleri
Antep'e giren Doğu ekspresinde
ayaklarını camdan sarkıtan subay oğulları
Antepliler bu yüzden çıbanlarını şanla taşır.

Ne zaman ölesiye sıkılsan
son yıllarda azalsa da bu
yatağında
iki başına yalnız yattıklarınla.
Çünkü sevgiyi başka dilde çağırmak
kimbilir belki cinselliğinden de eder kişiyi.

Pürüzsüz kentlerin sürdüğü kuzeye
karşıt yabanıllığın çiçekdürbünü güney
anınca
kasıklarında kıskançlık
yerınekle kurtulmak olmaz.

İhanet dildedir bunu unutma.

Güney tükenmez gebeliği ile
yıkılan kendini yeniden kurar.

Toprak içindeki cana
"Mevsimi gelmemiştir tutarım bağrımda seni"
derken
sen mevsimin dışında
yani en kalabalıkta bir başına
dinle,
oku,
tartış;
dinle,
oku,
tartış...
Uygarlığın iletişim araçları ki,
burunları Kaf dağı

gerikalmış ülkelere yapacakları arsıulusal yardımları
eğiterek,
öğütleyerek sunarken
çok parlak sözleri var,
zorunlu
çünkü unutturacakları şey öylesine görkemli
dil elbette ihanette olacak.

Yurtsuzlaşmak eşit uygarlık, ya kimin adına?

Renksiz boynunda bir nota yığını kadın
acıklı kucağının ninnisinde
seni avuturken
umurunda mı güneyin, ne sandın?
O iri kalçalı,kalın kirpikli, doğurgan.

Doğu güneşin evidir.

Ah ki ah,
acıdan kaçana yazık
sensin o
kimliğini uzat.
Baş başa çektirdiğin biriyle
seni amansızca tanımış biriyle

o ki kimlik verilen değil, alınandır der.
Öp iyice,
ısıt onu,
çocukluğunun masal geçeneklerinde
dirilt
yaşa duyularını,
duyuların büyük gücünü ne kolay yitirdin
Üsküdar seni kustu; düşlerin, belleğin yok
diline ihanet ettin,
dilini unut

belleksiz nesnel olabilirsin,
işte, ol.

Ah iki gözüm, yüzbin kitabı değil yirmi bini bile
seksenlik bir ömrün her gün okumayla
bitiremeyeceğini hesaplamıştık bir gece ta be sabah.
Çık artık kağıtların arasından,
kuşan canlılığını
üç kıyılı benzersiz toprağının diline dokun okşa
çek kendine
gerdeğe gir
sohbete başla
ödü deşilsin yabancılığının

vakit daraldı seni unutmakta nerdeyse
bir ney sesinde lodosları tanı
korkma,
anısız insan olmaz.

Bilmem ki intihar eden bir sevginin içinde
kalmaksa istediğin
dilini unut ki, o seni emzirmişti.

Bu dil acıların başkentidir şimdi, olsun.

Eski tersanelerin romatizması yoksul çocuklarına kalır

Yavuz diye vaftiz edilemeyen
dolmuş motorları çalışkanlıklarıyla Cemreleri
uzun mevsime taşıyorlar.
Bir kadın cesur,
onurlu
erkeği tohumlarıyla içinde duyduğunda
tan sökerkenki hıçkırıklarına
doğacak çocuğunun sesini de katıp
mushaf'a kaldırır.
Babasının pasaportuna kaydı geçmez
iki canlı oluşunun tek başınalığında

anadilinde
polise kaydı vardır.
Kakılırken toprağın karnına bunlar

sen ta uzaklarda yaşlanıp,
kekelerken
durallığın uygarlığında, çürüme arkada bekliyor
yit git n'olacak önemi yok.
Keçelerini suya basar hamarat Akdeniz nasılsa.

Spermanın beyin oluşunu içinde dolandıran suyun
turuncusu
dökülür
tarihin en zorlu yerine.

Kolları kısalmış koyu renk ceketi,
ağırbaşlı gömleğiyle
bak,
geliyor
cebinde gideceği yerin adresi
sonra ver elini kent bayramı otobüsler
"Ücretleri unutmayalım beyler, kumbaralarımız var"
"Öğrenci arkadaş yürü."
Giriş sınavlarına katılan yüz binlerce öğrenciden biri.

Ne genç ülke,
yaşamak her yerde zonkluyor,
sedef kakmalı takunyalarıyla sokak kızları
resmi bayramlarda ak kordelalarıyla uçan ilkokul öğrencileri
işte
işte
bak
Galata kulesine konuyorlar,
yağ kokulu kayıklar alkışçıları,
Kabataş Üsküdar arası, ne rastlantı,
hayat
tükenmez
güzeller güzeli arabalı vapur Boğaz Köprüsüne inat
Marmara'nın içinde üç kalkan
Sait Faik balıkları da cabası.
Delikanlı bavulu, cebinde kitabı
arklarda tahta yüzdürme ustası
beş numara gaz lambalarının okşadığı
bağ evlerinde Gorki okumuş
Mevlâna Celâlettin-i Rumî
Hafız
mermer eşikleri aşınmış çile odalarının buhurdanlığıdır
Taşra çarşıları loş,
lisede sevdalısı olan kızın
yalnız bir kez sinemada yanına oturmuş
bunu ömrünce titreyerek anacak.
Şu Anadolu sinemaları ki, beyaz perde düşler dünyasıdır,
diyenler orda alabildiğine haklı

ne kalabalıktır Tanrım eve dönüldüğünde yıldızlarla birlikte.
Bozkırın çizgisizliğini
rüzgâr dikenlerinin hüznünü tanıyan
inançlı,
çok genç bir adam
payitahtta
payitahtta işte
denizi korkuluğundan eğilip izliyor.
"Büyük bir serüven hayat"
başka söz yok.
Sevinince de ağlanırmış, iyi
ve dalgalarda yıllardır toplanıp yayılan atkıyı,
birden görür,
tanır
eğilir eğilir
denize ilk dokunuşu
daha daha
denizi ilk sarışı
atkıyı çeker mis
Poseidon'dan bu yana onlardır denizi efsaneleştiren
tuzun ıslaklığı boynunda, içinde sesler

Üsküdar iskelesinde bir zaman bağrılmış, bağrılmakta.

İnsanlar,
dinleyin...

Gündelik yaşamın boyunduruğundan
boşalın bir an için
sözcükleri görün,
yenileyin içinizde
dilinizi duyun,
canlansın
emeğin,
özgürlüğün
geleceğin güzellikleri
senfonisinin çalışmaları...

Toprakta Konya ovasından
öteye
öteye
öteye
yaygın bütünlenmiş, içindeki ilk tekıneleriyle ışıldayana
Seslenmekte
"Göründün mü bekle
tez canlılık mevsimine hazır ol."
Yazmayı sürdürecek en diri sözcüklerle yine

o dilini unutmaz.

Kasım, 1990

İĞDİŞ EDİLMİŞ
ÇOCUKLAR MENKIBESİ

Bir bağın helmelenmesiydi
o yaz,
ikimiz için.

Yok,
yanıltmayayım anıları
yoksulluğun güvensiz padişahlığında
ne bağ vardı ortada, ne bahçevan.

Kışları unutmak
Sürünmenin erdemini yüceltmekle
besleniyordu.
Varsılların görüntüleri ışık yolu uzak.

Denizde çatanalar
iç geçirtirdi bizlere.
Manavlar,
en yaban sesli amcalarımız,

sayrı düştük mü kaldırımlara
küfür dolu mendilleriyle
silinirdi burunlarımız.

Dayanaksız yaşamasını bilenler,
cesurdurlar,
kişiyi korkutacak denli.

Gövdelerine çarpacaklardan
kemiklerinin sütsü tazeliğine aldırmadan
tırmanırken yokuşlardan
kestiler mi yollarını
ıhtırılınca dizleri üstüne
ağlarlar,
sinerler
gülüşleri peşi sıra.
Töresidir,
kimsesiz çocuklara cinsiyet sorulmaz ·
kız mı,
oğlan mı,
ne farkeder?

Bir bağın helmelenmesiydi
o yaz,
ikimiz için.

Yok,
yanıltmayayım anıları
ne bağ vardı ortada, ne bahçevan,
sevgiyi yakalamaktı işimiz,
tek bir yaz daha yaşayıp
eklentisiz,
ara mevsimsiz
sonra ölmekti dileğimiz

Bir sopa bir aba o berduşa rastladık
günlerden bir gün
Tanrı'ymış...

Ne yazdı,
unutulur gibi değil.

Yetkin bir öykü,
anlatmak için ivencenlik yatışsın
ağır ağır geçelim sözcüklerden...

Tanrı büyük harfle yazıldığından beri
ölümsüzdür,
insanlar varoldukça.

Ona rastlamadan önce;
zorbaların çürüttüğü
bedenlerimizi veriyorduk,
sapakların pıhtılığında.

Her yere kaçamak girip,
zedelenen
bulduklarını
sokak arslanları cüzzamlı kedilerle
bölüşüp yutmaya duran.
Özgürlüğün bunca dokunaklısı kime yar olmuş?
Gün dönümlerinin hırçın bulutları
gözdağı verirken bize
sen on yaşındaydın,
ben yedi.

Hammalların sırtlıklarında
Muş yöresinde işlenmiş geyikler
ki, tırmanıyorduk üstüne
ipinceciktik,
tüysü
bir deri,
bir kemik
kum küfeleri,
geyikler
artı biz
geçiyorduk hevesle

tersanelerin 1455 tarihlisine
ve amansız tutkunduk
yüreğimiz karşılıklı hayran.

Elmas olacak çakılları toplarken
belerdik aşkımızı çelimsizliğe

"Bir kilo üzüm olsa
bugün çalmasak
dokunulmasak,
beyaz peynire
ne dersin?
Sıcak ekmeği bölsek
yok,
az be,
ikimize de birer kilo üzüm
peynirler taşsa yağlı kağıtlardan.

Gülme kız,
gülme...
Üç gündür açım.
Ben dün yedim
Taşmektep'ten çıkarken
hademe tutup dövdü
ninem öldü,

kapı önü silme kundura.
Herkes bitti,
"kim tanır şimdi beni?"

Kamaştıran gürlükte bir yaz.
Özsuyu taşmış bağlar akıyordu içimize
hem bağ vardı, hem bahçevan.
Sırtlık geyiklerden bizi en çok taşıyan
sevgimize bakmıştı hammallar duymadan.

Deniz hastanesinin köşesinde
çocukluğun delişken unutkanlığında
bağırdık,
Yemiş iskelesi ilk kimin?

Hayatı sakınıp
sizi,
adını anmak istemediklerim
sizleri
hiçlemeyi sınıyorduk.
Tıka kulaklarını,
sözleri ulaşmaz,
elleri ulaşsa da,
başardık da.

Sen
benim biricik sevdiğim,
Akranım,
güzel delikanlılığını özleyen,
söz sana,
ben büyüteceğim seni,
kaç kış geçti,
yalnızım,
diretkenim,
nerdeysem anımsa,
bekliyorum...

Her seni öpüşümde inan
ilk kez /
ilk kez /
ilk kez /

Biliyorsun,
sevginin satılmazlığını öğretti bize
tıknefes kentsoyluların aktöresi.

Bedeni koruyamamışsak
çare mi vardı,
sorarım size.

Bacak araları kanırtılırken çocuklar
ağlarlar düşlerinde bile
caymaz gülen alınlarıdır
çünkü:
Salt bellekte korkular kendilerini.

"Seks" filmleriyle hırlaşan büyükler
alan heykelleri bizi görmez ki
portakal sandığı çakması sinemalar
ne sığ o etsel kalkışmalar
zavallı yazık adamlar
nasıl da bu denli kötüsünüz,
alışılmışlık
çağlık yazgınız
hazinsiniz,
üstelik ağır
kırılır dal dal yaprakları
suyunu veren yoksa çocukların
sunarlar istenen yerlerini
yumarak içlerine gözlerini
büyükler hantaldır,
ayrımsamaz
onlarınki heykel gözleri.

Nasıl hiçlik bu,
suskudan beter.

Çocuklar
kendi sinemalarını yine de sever
gişenin tövbekar kadını
kazandıklarını, ona verirler.

Yaşasın.
Yazdı,
damlar örtüsüne gerek yok
filmler ağaçlara karışır
yatsıların üstünden azarlayarak geçtiği
dublajın tanış sesleri
ben şu,
sen o olacaksın kesin...
Yalnız,
bir büyüsek
ne zaman?
sormak istemem
kırk sayısı değişmez,
çünkü haramilerindir.

Büyümeyiz biz de,
boşver,
düşlere geçeriz
uyuruz,
uykunun doruğunda yaşarız.

Müthiş bir yazdı,
benim değerlim,
iştahla tükettik güneşi
çınarlar üşüdü,
kuşlarını yitirdiler
kapılar örtüldü,
kömür kokusu,
iskemleler toplandı yaz bahçelerinden.

Dışlandık,
şaşırdık,
başbaşa kaldık.
Kısa ömrümüzün kıyılışını
serip güneşe,
anca oyalamışken
yine geleceklerdi,
yine kanayacaktık.

Öylesine korktuk, candamarımız koptu.

Gel,
partal sevdiğim,
kaçalım,
kiralık bir bisikletle.

Sen önde,
ben
arka selede
çıktık Unkapanı köprüsüne.

Yöneldik,
bir ses,
eğilirken biz hoyrat ellerde
çaldığı şarkımızdı.

"Kader şunca yaptığın yetmez mi bize
Zaloğlu Rüstem olsa gelirdi dize"

Gülümsedi,
bize
yaşı belirsiz adam,
anımsa
masal gömülerinin Harunreşid'i bu,
vurduğu kartalın bacak kemiğinden oyduğu
çalgısı,
eski leş harmanisinin misk-ü amber kokusu.

Sevap melekleri sürekli ağlıyor
ayandır ki kırk ikindi
günah melekleri ışık yolu uzak.

Geçin kız oğlan,
oğlan kız
tanıyın
sayısı sorulmayan çocukların yatırı benim
sığının kuytuluğuma
görüşün yandaşlarınızla.
Şu topal
aylarca kapı altında tutulmuş
rakı içmişler sektirerek
onu
saçları diken, ağzı ateşten çocuk
babası Sultanahmet'te cellatlığa durmuş
umarsızlıktan.

Bıkmadan hıçkıran
müsamerelerin arka sıra öğrencisi
yazdıklarını bir kendi oynar yangın arsalarında.
Bu karınca duası satan
kavruk,
çolak edilmiş
kolu zamansız kesilmiş fidan benzeri.
Arasız gülen yırtık arlanmaz
beş gün
beş gece,
Cansız anasının koynunda uyumuş
ölümün kokusunu
şıp, hemen tanır.

Hiç bakire olmamış öteki
kırpıntı bebeğiyle evcilik oynar.
Kıpırtısız duran oğlan
bir usturayı sürtüyor iman tahtası altından.

Ne bilinmedik canlarsınız siz
sorunuzun yanıtı değişmez,
ardamarlarından vurulanlar,
yalnız
yaşabilecek aranızdan.

İstiyoruz büyümek
çok istiyoruz
kaç yaz saymalı,
ki
kışsız olsun
soğuklar mola verse amcalar, abiler
yirmi yaz yaşasak peşpeşe
anlarız büyükleri belki.

Dinleyin peki:
Ananız
üçüncü sınıf tarifeden,
Muamele yapar
yaşlandıkça

altın dişlerini söktürüp
satıyor tefecilerine kentin.
Babanız
bakıyor buraya doğru
esrarkeş, adını bilmez,
yıllanmış ezikliği arıyor kendi dokuz yaşını
asılıp güneşi kovaladıkları tramvayları...
Ağabeyler
tutukevleri prangasında kötürüm.
Ablanız,
dudakları kayısı benzeri diri.
Gözlerinizi çevirmeyin.
On yedisindeydi, bakmak güç,
örtün.duyularınızı sıkıca
kadınlığını doğramışlar,
taşlamışlar
kan revan içinde,
orta parmağında bir zebercet yüzük.

Unutun,
unutun,
unutun
büyümeyin.

Kürek kemiklerinin iğne oyası ağı
memesiz göğsümde acının yatakları
işliyor

yerini büyüterek
ilk tutkum.
Yaratan bizdik gemlenmez aşkımızı
yedi yaşında
bir kız,
on yaşında
bir oğlan
hızarların sesi devinirken tren yollarında
öptüm seni...

Önce süslendim töresince
bedenimizi sıvayan kent artığı çirkefleri
yıkadım tepeden tırnağa
saydam ayaklarını
aldım avcuma
seni
fetih çeşmelerine taşıdım bağrımda
kazıdım lağımları parmaklarımla, kasıklarından...
Aydırdığım güzelliği,
söktükleri tırnaklarını öpüyorum
filizleniyor etsi pembeliğin dipleri.
Acını ,
ağunu
aldım,
emanetindir
üc cilet çıkardım sırtından

iki çivi,
bir bıçak,
sigara yanıkları,
yara kabukları.

Sonra sırayla kustuk
birbirimizin alnını tutup,
midemizin çeperlerini silkerek
pörsük büyüklerin sümüksü iç pisliklerini attık...
Gülümsedin bana,
anılarına yazdın beni yüce gönlünle.
Her şeyin bellek olduğunu bilene ne mutlu,
kutsadın yüzümü,
kurtulmamı,
özümü beğenmişliğimi,
sakatladıkları erişilmez gövdenle,
bana
armağanındı kuş sesleri,
şadırvanlar,
paslı tenekeler.

Varsılım,
benzersizim,
indik bisikletten
tomrukların üstünde yükselerek

ağaca çıktık.
baktık denizin ötesine
yitmiş yaşdaşlarımızın
katran dubalarına tepilmiş ezik mezarlarına.

Kaçamak tuttum enseni,
ürperdi anımsadıklarıyla gövden.
Ürkme,
benim tek aşkım
sözümü tutacağım,
güçsüzlüğümüz eş,
isyancılığımız da.
Kim görmüş böyle uygun iki insan?

Ne zaman öptümse seni,
inan
ilk kez /
ilk kez /
ilk kez /

Ben.
Alınyazımızı çizenleri tanıdım,
dalaştım onlarla.
Nerdesin,

çık gel,
duruşuma sevinç ol.
Bukent çok büyüktür,
çaresizim
aratma beni.
Haşarı,
dinmez,
soluk soluğa bir yaz
içimizde uzuyordu keçi yolları gibi.

Tanrı'mız semt pazarlarında
avcuna para atanlara
gülümsüyordu akmış gözbebekleriyle,
elinde kör değneği,
ayaklar çıplak
ve
ermiş sabrıyla yutağından
bin yıllık balgamlarını söktürerek
tükürüyordu paralara,
bizi uğurluyordu olağandışının doğruluğuna.
Sabah yıldızı ıpıldadı,
vedalaştık.

O
Tanıklıkedendi kitapsız sureleri ile
kirletildikçe arınacağımızı öğreten bizlere,
öteki Tanrılara karşıt yürüdü yeryüzüne.

Katranlı dubaları kilitlemişler
ürküntü yakamızda
kaçıyorduk kentin içlerine
yorgancıların gece camekanlarında
tombul karınlı yastıklar,
nar gibi atılmış döşekler
Karanlığın gözcüsü çift suratlı aracılar.

Titreme çocuğum,
ya büyürsün
ya ölür.
Sizlere söylemedi mi,
o meczup kör,
tarihtir,
beyninin aklığını parçalayarak bandığı kalemi ile
çocukkanlılarının sicillerini tutuyor.
Mahşerde sorular bir gün sübyan ölüler,
biliyor.

Size yol açmak için makas değiştirenler
az mı sanıyorsunuz,
değildirler.

Kara dubalara yapışanlar,
kopuyor parmaklar
orda.

Evsizlerin kuşatacağı koca bir kent var.

Ortak eylemimizin cayılmaz sevgilisi,
nasıl durgunsun nasıl korkak,

kimseler
bilmiyor
o
bana sunduğun,
barışçıl
cömertliğin güzelliğini.

Kaçtık birlikte,
tomarladık yazı.
Kim başarabilir,
kolay değil,
neler gerekir, bir bilseler,
acılar,
dövülmeler,
açlık,
ıssızlık,
görevin
büyükler adına utanç, görevin
ana yok,
baba yok,

ot yok,
ocak yok.

Öyle ha deyince kadından doğma çocuk
bir yaz cennet bağları eşi helmelenmez
ne bağ,
ne bahçevan yoksa
sevgidir,
bağların bağbanı
anılar bilirsin yanılmazlar

Uysaldık,
ekşimiş solukları yakıyordu genzimizi,
ne ettilerse,
kirletemediler bizi,
kangrenli görmezlikleri sıyırtıp
o yazı
iliklerimizde yaşadık.

Sapıklık durduğu yerde boyatmaz,
borsalarda sevgi altınla ölçüşmede,
bir süre alanlar boşalacak.
Takvim: yılı hayaletler.
Güçlünün azgın utkusu göndere çekiliyor,

olsun,
bu da
geçer...

Sisli yaslarda başıboş giden
katran dubasındakiler,
muştularım
tiril tiril Mayıs yaprağı sevgiyi
tüketemediler,
o
Muş yöresinden sırtlık geyiklerin
üstünde uçuyor bizlere doğru,
terkimizde üzümler hevenk hevenk.

Doğanın yasası bu,
budandıkça
gürleşecek.
Yağlı kara, bir gecenin örümceklenmesi
bize erişmezdi,
bilmezler.

Nerdesin,
yıllardır rastlaşmadık,
ey benim gizemli yoksulluğumun
elişi küheylanlı, güçsüz prensi,

tutup kemikomuzlarından sıkıca bastırıyorum
özleminle dağlanan canevime seni,
güneşimiz ağıyor düğünümüze,
sen
on yaşında,
ben
yedisinde,
gözlerim
bayram yerleri ortasında
kolan vuruyor delicesine.
Evcillenmez onurumla
çocuk dünyamı
ben
doyamadan
öpüyorum
akranım olan ağzından
inan

ilk kez /
ilk kez /
ilk kez /

Nisan, 1981
(Sanat Olayı)

"AL SAZINI SEVDİCEĞİM"

Toprak yalımlarla kazılır mezaredilecekse
Ham tahtanın kıymıkları
Hokka gülü rengi
saydam
emzirmiş göğüslerinde,
Bir kuş sürüsü çığlıklarla denizi taşıyor
Bir kış eli kulağında
biter
Acı ağır,
demlenir
Yeniden çıktığında 81 baharında
Yedi kol çengi
bir çiftetellinin İstanbullu oynanışını

Kavgacı
çok katlı
bir çiçeği seçersin e mi
Olsun,
çiçek çiçektir

"Al sazını sevdiceğim, çal hevesinle,
Çal söyle benim şarkımı sevdalı sesinle."

Cânım yüreğin yorulup yırtıldı ya
yeryüzüne
çayır çimen olup yeniden çıktığında
kavgacı
yola gelmez güzel kadın,
düşün emi,
küçük sözü tut ilk kez
mavinin en hası üzerimizde.
İşte hatunkişi adına seni anıyorlar.
Genç bir kız ardımda,
sen mi beni doğurdun,
o mu beni?

Sedef parlağı,
sırtın toprağa değmesin
kollarımı uzatıyorum...
güzel yeşil gözlerini
n'olur
sıkı yum...

sıkı yum
sıkı...

Serpintiler düşüyor ham tahtaya...
Ilıktın sakindin,

yanına vardığımda
Solucanların tenini tanımadığı,
bu kentte,
güzlerin uzun olduğunu bilen
bir köklü İstanbullusun,
ince kemikli

Olağanüstü güzel yüzünle
şimdi mersiye için sesler hazır
Dar zamanlara kaldın kadınım,
acı diz boyu
anladım
ancak özel bir ölüm yeniden dalgınlaştırır bizi
fotoğraflarla çıkar gelir
yüzünün halleri kalabalıklardan arınmış
Hep İstanbulla evli kaldın
onca kocana karşın
düşlerini saldın Samatya'nın orda,
döner fenerlere
çocuk düşürme usullerinin sessizce konuşulduğu
Ahıpkapı'dan çıkıp Cankurtaran'a doğru
Poyraza bürünmüş ölüm işte...
Dalgalar kurşuna kesti,
kar yakın
Çocuğum deme
n'olur sus...

Bilmiyorum,
sen mi beni doğurdun,
ben mi seni.

Susuyorsun,
ölüler konuşmaz,
neden
Dölüt olmadan ben
hangi mutlanmanın titreşimi kavrıyordu
değirmi gergin kalçalarını
senin kasıklarında istekle çırpınan
erkeğin,
ki babamdı,
tanışmadık
hoyrat iri ellerinin,
göbeğinin Bursa ipeğinde kayışı,

Hayatımda gördüğüm en kederli yüzüm.

Serviler bilgeleridir mezarlıkların
milyonlarca keder devşirmişlerdir
adına kefen denen kumaştan
Toprağın damlaları iniyor ham tahtaya
Ah söyle biri gelsin
alsın yüzümün anlamını gitsin seninle

Üzülme
duy
iniyorsun işte Altıyol'dan
tarçın kokuyor her yan
karnında.
Kara verevden eteğin değirmi ışıltısı
parmaklarının dokunduğu
teller
Çalınmazsa ölür utiar,
kemanlar

şimdi deniyorum evcil olmayanların
yeniden bir uyuma yollanmalarını
dirençten geçer bu,
biliyorum
bir İstanbullu,
aranmış
zivade sevilmiş erkek tarafından
gözleri sürmeyle dayatıyor yeşile
ilk tıpırtıları toprağın ham tahtaya vuruyor
gecekonduların emrine duran
kentine üzüntüyle bakarak yeniden
dal olup,
ağaç olup,
unutma beni olup
toprağın zenginliğinde,

piyano karasını,
amansız geceden
nasıl alırsa
çıkıp
salınacaksın sen de,
duy
Kesme kristal aynalarla kaplı maun salonlarda
ondördünde bir çocuk gelin,
göz alan
ay çakıntısı benzeri
saçlarında mum çiçekleri kesimli
elmas taçıyla
yürüyor.

"Al sazını sevdiceğim, çal hevesinle,
Çal söyle benim şarkımı sevdalı sesinle."

Nezaketli utanışlar,
sevgi antları
sonra varsıllıktan düşüş.
Gel,
korkma,
dişlerinle çektin sen hayatı
ve bana neler öğrettin edindiğin sertliğinle,
onu gurur edemedin,
izin vermediler

Moda'dan
bir ses gidiyor Küçük Çamlıca'ya,
Nevruzların içinden
Kalpaklı bir mülâzım-evvel,

çok genç, çok alımlı,
Batum'a doğru
o yıllar tifüs, savaşın ayrılmaz haberi
Öteki erkekse ta batıda sarp kayalar koyağı.
Şimdi hepiniz bana kaldınız,
bilsen ne güç, nė güç...
Başladığınız ve bitirdiğiniz ömürler önümde
Çok çocuklu bir döl yatağının gömülüşü bu.

Acı,
ah,
itip büküyorsun beni
duygularım inancını aşıyor
yenik düşüyorum anıların göksel duruşuna
öpülesi ağzında kilitli kalan sevgilerin
bedenin
kadın,
elinde
çocuk
yüreğinin sızıyor nemi toprağa,
durun

biraz daha bakayım,
durun
çıyanları bağıranlara karşı, ben güzelleyeceğim.
Kürekleri tutanlar duyumsamıyor aramızdakini.

Bilmiyorum,
sen mi beni doğurdun,
ben mi seni.

Bekle,
bahar hep karların altındadır
Hüzün ağaçları serviler durma yeşildir
sarı olamaz ölüm öyleyse,
bak
İstanbul işitiyor ilk piyano dersini
öfkeyle
"Köylüler doldu bu kente"
demesi
ile ünlü,
ailenin en güzeli
ham tahtaya inen seslerin
söylediğin o içli şarkıları bastıracağını sanıyam

duyuyorsun
söylediklerimi
biliyorum,

duyarlıydı kulakların.
Beni uğurluyorsun kapıdan
örttüğünde
zamandır geriye doğru taşan
samur saçların
kat kat iniyor omuzlarından...
"Nasıl oldu, bilseydim ben...
Yazık..."
bir ölünün ardından en çok söylenen

yürüyorsun,
doğacağın güne yönelmiş
kızına bak,
seni tanırdı diye
deliriyor mu yoksa,
hayatı dipzarına dek kavramak için
eziyetli takvimlerini yaşamanın
ve
anlamak için ölümü,
dehşetle,
saygı ile.
Pencereyi örtüyorsun,
mevsimler
içiçe...
Daha beni doğurmamışsın,
dağlı babam yok.

Sevilmiş,
beğenilmiş,
çekilmiş yüzünün
kimlikten çıkarılıp elime
tutuşturulanı ile
iniyoruz Yeldeğirmeni'nden el ele
gülüyoruz,
"Sen ye, ben tokum" diyen
ışıltılı genç sesinle
ara vapurlarından bir köprü kuruyoruz.

Bir geçeneğin ucundasın
kapıdan bakıyor
çocukluğum
seni onunla
uğurluyorum
biz yaşayanlar
şimdi döneceğiz evlere.

81 baharında,
biliyorsun
İstanbul'un iki baharı da ünlüdür
birinde gittin,
öbüründe döneceksin

kapıyorsun
kapıyı
geçeneğin
ucunda

N'olur
göremiyorum
durdurun biraz daha
elimi süreyim taze kazılan yanıma
soruyorum, içimde duran yılların
özünü nerde besledim acıyla
belim hafif, eğiliyor içim asıl.

Hep o soru yüreğim çarptıkça
Beynimde,
belleğimin karanlık çılgınlığında
Ben mi seni doğurdum,
yoksa
sen mi
beni ?

Ocak, 1981
(Sanat Olayı)

DOĞDUĞUN YER GENÇLİĞİNDİR

Bir sevdaya yakılan ağıt
Bir ölüye tutulana eştir
Ecelle yiten anıldığında
Her şey susar.
Yeniden sevgiyi istemek
Sevgiliyle bağımlı değil

Özlenen sevgidir sevgili değil.

Bitmiş sevdanın ağır hüznü,
aklın
soğuk limanına siner.
Usluluğun yosunla etlenmiş geçeneklerinde
Yetmişlerde bağrılmış bir adın
Döne döne
Yankılanışı
Dokunuş,
sırlarının
yeniden öğrenildiği
Öpüşlerin iştahla açıldığı
Ayıp sayılan

Ya da aşağılanan
Cinselliğin
hani şu
Can yakmanın iz bırakmayan benzersiz morlukları

Sevda sözcüğü
her zaman
başka

Nasıl soyunulur arzulardan sorarım
Salt kösnümüdür alışkanlığın sultasında kalmayan
Bir çocuk gibi
yoluna konmamış
bir çocuk gibi
sağanaklı,
vurgun yemiş.
Sıkılgan
üstelik yürekli...

O çocuk geziyor kentimizi belleğiyle.
Eminönünde güvercinleri el yordamıyla gören
Kardağdan göçmen,
ortodoks kalamayan bir müslüman...
Peygamber çiçeği yeldirmeli yengem

Beş yaşın sıska bacaklarıyla dinelen
Güzelce Kasımpaşa halk dispanserinden
Zafiyetine teslenme reçeteleri sunulmuş
Gözleri
ciğerleri
kemikleri
dirençsiz
Beş vakit namazında kadına sokuluyor;
— Ben büyüyünce
yengeceğim...
Sana neler alacağım bilsen
— Dur öksüzüm dur hele,
sevaptır bu hu çekenleri
yemlemek,
sen büyü.
canın sağ, kafan selamet, kısmetin has olsun da
yengen kalır mı
o günlere.
Haşa estağfurullah allahım verdiğin
nimete küfran olmaz,
gözlerimin perdesi artıyor öksüzüm,
yeni cami kubbedir,
denizin
Üsküdara asılı mavi örtüsü bebeklerime inen
olmalı.
Haydi vakittir,
ikindidir./
—Yengeciğim Eyüp Sultana gittiğimizde

Tahta oyuncaklar aldığımızda.—
—Yürü garibim yürü İstanbullum yürü.

Eyübün halk çocuklarına oyuncakçılık eden 93
savaşı gazisi tezgahına gömük
Tahtanın gevrek bükümünde,
talaşın sıcak kokusunda
Boyaların en doğulu olanını güneşe gerip
bakıyor.
Semtiyle döl bağlı oyuncaklar bunlar
Müslüman kadın
zafiyetli çocuk,
üç mor
üç eflatun
üç ebruli güvercini doyurup
Köprünün korkuluklarından denize çeviriyorlar
bakışlarını.

Cibalide fabrikalar vardiya değiştiriyor,
İçelden dört kadın daha Galatada işe başlıyor,
Bir bahriyeli Cebelitarıkı düşlüyor.
Uzaktasın
Ben oturuyorum
Huysuzum yine

beş yıldır düzenlenmeyen
kitaplarımın arasında
Kâğıtlar sararıyor
mektuplar postada yitiyor
Çekmeyeceğim telgrafların en kısasını arıyorum;
Artık bitti /
bitti artık /
Bitmişti /
Artık /...
Artık güçlendirir mi önüne geldiği sözcüğü.
Hainlik söze inince zayıflıyor mu ne.
İstanbulun yaman yürüyüşçüleri postacılar
Beklenmiyorlar benim açımdan epeydir,
Yazışmaların iç içerikli olanları
İnceliklerin yaşamayan özeniyle gidip geliyor.
Ak bir dosya kâğıdında değişen tarihler
İkibin yılına ondört yıl kala
Hiroşimaya bomba atan uçağın yıldönümü
gönüllü bir intiharla yeniden kutlanıyor.
Çağdaş iletişimin sonucu duyarsızlık mı,
olur mu,
oldu mu bile...
Acı ve dehşet
sancısız
gündelik yüzlerdir
Aldırmazlığı yoldaş edinmek
ehlileştirmek midir uygarlığımızı
Yoksa çağımızın yeni adı bu mu olacak?

Teknolojik dehşeti
sarmak
uyutmak
baştacı etmek belki
Seni seviyorumun
gündelik teşekkür ederime eş kılındığı
İlkelerin sevincin üvey kardeşi olduğu
Çünkü coşku hayatın nikâhsız yetimidir,
kentsoylular
ciddiyete biter
Acıysa sabrın.

İşte oturuyorum yarısı başkent olan bir Orta
Avrupa caddesinde
Yaz veremli bir zengin kızı gibi geziyor önümde;
Brandenburg kapısında Bach'ın sesleriyle
dalgalanıyor atlar
Çıkıp gelinmiş bir kentin yabancılığı
Bir balkonun denize açılışı gibi
hem umut verir
hem hüzün.
Derbederliğin beatles'la dost olduğu
Parasızlığın senin şakacı genç yüzünle bezendiği o
İstanbul'da
Aşkınlığın ktapları yakılıyordu.
Sundurmaları olmayan yapıların yoz dikilişi.
Güneşdoğulu bir işçi cebinde tarhunuyla

Ortaanadoluyu geçiyor,
Marmaraya varıp
dikiş tutturamıyor.
Hamburg'a ulaştığında
Bütün dış orospuların
nasıl da Almanca öğrendiklerine
çocuk gibi şaşıyor...

Türküleri elektronik sazla çalan
bol paça
gariban
hemşerisiyle
Duvarla bölünen ünlü kente varıyor.
Konuk işçi çocuklarının bozparkında
İki kuzey afrikalı aynen bağdaşkurmuş
Bir alman öğrenci
yaşı kırkı geçmiş
eski Katmandu'dan
edindiği bilgelikleri toplumuna dayatarak koruyor.
Ulaşım araçlarının uluslararası her biriminde
Afrikalılar
bellidir
ikisi Yukarıvoltadan.
Doğayla kucaklaşan çok eski bir geçmişin
Yumuşaklığını özleyerek esrarlı sigaralarını
sarıyorlar.

Hep elektrik renklerini kuşanmaları
yitmiş güneşlerini unutamadıklarındandır.

Ben önümde
Berliner Weiss bardağı
İşlevselliğini doruğuna taşıyan bu kent
Taptaze bir kız
yüreğini avuçlayarak
alışkanlıkla
sunuyor.
dolara,
marka.
Göğüslerinin arasında beyoğlu taşından haçları
Öfkeli değiller,
sevinmiyorlar da
Dişleri apak porselen
Gülmek gerekir, iş giyimidir
Buradan baktığımda kentim
güzel kentim bana daha yakın
esrikleşiyorum.
Onu bağrımda unutulmuş bir çini gergefin
lalelerinden yansıyan
Îtrı'nin müziğinden duyuyorum.

Doğduğum yer gençliğimdir
biliyorum.

Kapalı üretim değişmeyi getirmez
diyor almışsekizlerden Wolfgang
—gözlükleri John Lennon'un eşi—
Değişiklikten ne anlıyoruz sorusu
—felsefeyi Marks'ın okuduğu yerde öğreneyim—
diye yola çıkmış Fransız Jean Paul'den
Doğanın tanrı sayıldığı tüm kültürleri yerle bir
etmekten yanıtı
İranlı öğrenci Arşedir Horabiden.
Kaç yıl geçti,
düşünün. diyor,
İstanbullu Mehmet Ali

Hâlâ Lozan'dayız
hâlâ Berlin'deyiz
hâlâ Paris'teyiz
Mühürdardan aşağı koyaklarda bir kum motoru,
yönü Topkapı sarayı
Sultan nevruz,
Hızır İlyas yaseminleri
Ben hep inandım
hep ama
hep
—Öğrendikçe umut daha mı geriliyor ne—
açıklaması Bolivyalı
ressam Juân Azcoitia'dan
—Hayat kavgadır beyler—

diye kafa tutansa
Jean Paul
Gözleri bir bröton kırı gibi uzak dingin.
Bu gece Wilmersdorferstrasse'de Perululer çalıyor
diyip kalkıyor
Mehmet Ali
gidelim haydi...
Söylenmemiş tutkunluğunun vurduğu kumral
bakışın
Nur-u aynim,
devletli sultanım
beyninin çeperlerini kazıyan anıların
silinmez ustalığını hep bana yorma,
omuzlarına
ürpertilerle
bir ikindide hayretle bıraktığım başımı
sağaltan ellerini unutur muyum hiç.
Var mısın
gidelim henüz kurulmamış o kasabaya
asil ve hoyrat düşümüze
tek amacımız olan o yeni yepyeni hayata,
mahrumiyet bölgesinden çıkarılmak üzre
tasarlanan
birlikte çalışacağımız
dostlarla
omuzdaşlarla.
Yüksek gerilim ünitelerinin
Kanaletlerin

konutlaşma alt yapılarının
barajların
fabrika yapan fabrikaların
Shakespeare gibi Nâzım gibi ustaların kaleminden
çıkmışça
güzelliğin tacıyla donanmış bir gerçeğin yaratılması için bizleri seçmiş
O kasabaya.
Bir şantiyeydi
bizim
sarayımız
olacaktı...
Yüksek fırınların harında
yüreğimiz taylar gibi
hasat şarkılarımız senfoni orkestralarında
seslerini çoğaltacaktı,

Olmadı...
Daralıyoruz
ağır bunalıyoruz
Sıkılmak hayatımızın padişahı.
İstanbul,
düşleriyle bir yerlere sessizce çekiliyor
İç yorgunluğun sana
özetliyor
yurdunu
Geçtiğin yerleri dikenler bürümüş
Sel yataklarından çamurlar akıyor

Biz senle hiçbir semti ayrı yaşamadık
birlikte
Gitmesek de tanırız
çok konuştuk.
Yılların
yığıntıları,
senin
yoksunluğun
duyularımı
vücudumu dağıtıyor dışına dışına çekip canından,
kalanı ise
herhangi
birilerine
ikimizde
aldırmazlıkla
cömertlikle sunuyoruz

Doğduğumuz yer gençliğimizdir.

Her yitirişi bana yorma
dayanıklığımızı,
aptallıklarla katlıyoruz.
Ağzımızda Çin muzunun ballı tadını emerken
Televizyonda vuruşanları,
açları,

güzellik ecelerini
avanak dizileri
politikacıların partal hırslarını
Çok bilmişlik ayaklarına yatarak izliyoruz.
Acı kavlayıp pörsüyünce
yaşamak
duyarsızlığın
göbeğinden salgılanıyor
Çağımızın düşmanlığı emzirmemesi için
Sevgiyi bulmalıyız
Hiçbir kadın,
hiçbir erkek
birbirine değemiyor.
Görmek için bakmıyoruz ki...
zaten
körüz.
Ağrılar
içindeyiz
Bir gençlik mi gerçeğin mirasçısı

Yalanın baş tacı edildiği tarihlerdeyiz
Öylesine alıştık ki duymamaya
Kimin ne dediği
umurumuzda değil
Bin dokuz yüz seksen beşler biterken...

Aralık 1985, İstanbul
(Broy)

LODOSLAR KENTİ

Sanırım bu kenti anlatmak için
çok şair ömrü tüketilecek
Kimi özlemle,
kimi öfkeyle anacak onu.
Kimi benzersizliğine ülkeler feda edecek.

Şimdi,
ya şimdi
yeni bir çağa girerken
çözmeye davranmak için dünyayı
bu karmaşaya,
bu çöreklenmeye,
bu arsızlığa
anlamlar yüklemek
olumlamak için onurum el vermez.

Lodoslar kentinde
üç yanı tarih denizleriyle çevrili bu toprağın,
üstündeyim.
Sabah yıldızları solarken mor gökyüzünde
bir başıma,

yürüyorum.
Ortalıkta
kağıttan burgaçlar uçuşuyor.

Uzaktan uzağa bir helikopter sesi,
önleri sulanan sabahçı kahvelerinde
taş plaktan çalınan gazelin üstüne iniyor.

Anılarımı,
umutlarımı yatıştırıp
sevdamı yeniden düşünüyorum.
Büyük kentlerin boş caddeleri esinlendirir kişiyi.
Zebanilerin ve azizlerin biten yüzyılını,
ve
kendimi düşünüyorum.

Hayata
olan,
sana
olan
çocukluğuma
olan
özlemimle
öğle uykusuna doğru yöneliyorum.

Yatacağım yine senin ılık koynuna akarak,
başlayacak lodos ikindisini gözlerim örtük
bekleyerek.

Aramızda saat farkları falan filan,
ülke farkları falan filan,
ömür farkları falan filan...

Kızıl bir güneş Sultanahmet yöresinde demleniyor,
minareler arasından,
At meydanından,
Hafız Post'un seslerinden geçerek,
dudaklarıma takılıyor
İstanbul,
Can kuşumuzun ta kendisi.
Haydi sevdiğim benim tez ol.
Trenlerim kalkıyor,
yoğun bir kömür kokusu;
uçaklarım kalkıyor,
gökyüzü inik ağır;
otobüslerim kalkıyor,
otogarlar kusmuk içinde,
gemilerim kalkıyor,
eski limanın balık yatakları dağılmış.

Gitme,
sakın ha gitme...
Ölürsün.
"Canlı cenaze o artık,"derler ya,
tıpkı öyle işte.
Çin'den, Maçin'den, Hint'ten, Yemen'den
Şikago Mezbahları'ndan
Paris Komünü'ne
neler konuşurduk biz seninle,
unuttun mu?
Saydam göz odaklarından beynine yerleşen
yüzümü
sarıversen avuçlarınla,
bastırsan bastırsan
öpsen öpsen,
dudaklarımızda sevinç.

Belleğindeyim senin
ağlamayı sevmem,
Bilirsin.
Gece yol alan bozkır trenlerine bile dayanıklıyım.
Uçak alanlarının
bedenimi dalayan elektrikvurmalarına bile,
gülümseyebilirim.
bunu
Kuzey Amerika'nın,
sırtları boşluğa yaslı cam gökdelenlerine baktığım
gün bildim...

tarihin ağırlığına yazgılı olmanın,
bir lutuf olduğunu düşündüm.
Kader benzeri, başaçıkılmaz da

Seni çağdaş bir akılla seviyorum,
deli dolu,
gözüpek,
söz dinlemez.

Günlük algılamanin dar bilincinde sevda
barınabilir mi hiç?
Tıpkı tarih gibi.

Katlarla süren bir gökdelenin civa mavisi
solukluğunda
asansörler arası havalandırmalardan,
kimyasal dalgalanmalar yayılıyor.
Lanetlenmiş savaş patronları,
bilgisayarlara
insan suretlerini programlatıyorlar.
Disketler yetmediğinde,
"Trilyonlara katlayın sayıları, aptal aptal
durmayın!"
diye bağırıyorlar.
"İnsanprogramlanabilirbirnesneolduartık,

işler daha da kolay;"
diyor
aralarında biri.
Ağzında kutsal havana purosu,
bak
hatırla,
biz onu nice olaylardan tanıyoruz.
İlk sömürgecilerin ahvadındandır.
Ah sanatçılar,
siz ne başa çıkılmazsınız!
Anlatımınızda uyumsuz olan hep doğruluk
kazanıyor.
Saratoga uçak gemisi geçiyor Boğaz'dan,
bu haber yayılmaz mı kentimize hiç
anında,
ta kırklı yıllarda,
ufuk çizgimizde ilk beliren,
ağır gövdeli Missouri gibi,
çocukları coşturuyor buda.
Üsküdar yöresinden,
itişerek iniyor ayakkabı boyacısı veletler,
uykusuzluğa bağışıklıkları var nicedir,
salt düş görmeye uyuyorlar.
Arabalı vapurda kıkırdaşıp terliyorlar.
Dördünün cebinde toplam Fatih'li iki binlik
banknot,
yeter de artar.
Beyoğlu'ndaki lunapark tramvayına asılıyorlar.

İyi beslenmiş, iri kemikli gepgenç askerler
basketbolcü salınışlarıyla yürürlerken
"Hello Rambolar, tamam mı?"
diye bağırıyor,
Bulgurlu'da
yatır bekçiliğine duran
Hadiye Teyze'nin oğlu Çolak Ragıp.
Amerikan askerleri haylazlar demetine
dönüyorlar,
ellerinde,
Vietnamdan beri
sunulmaya hazır cikletleriyle.
Tramvay çanlarının arasından
bir avuç ak badem çocuk gülüşü çarpıyor
yüzlerine.
Tahta kutularını o ters durumlarında bile
ustalıkla taşıyor küçük aylaklar.
Tek bir noktaya yapışık yara kabukları bağlamış
incecik elleriyle,
sıkı sıkıya dengedeler.
Kuş üçgenleri,
güneyedoğru yol alıyorlar.
Yatır bekçisi ana günlerden bir gün
gamın kederin Müslümanca bir yakarış olduğuna
tam inanmışken
tek oğlunun
köprü altlarında
yarılıp

heder edildiğini öğrenecektir.
Bu vakaya,
daha vakit var.
Öğrendiği yıl,
o zavallı kadının
saçlarına,
yuva yapacak kuşlar,
Kuru dallara dönüşecek asla iyi günler yaşamamış
bedenciği.
Gözleri bilinmez bir boşluğa dikili,
ağlayacak,
ağladığını
bilmeden.
Ayırt edilemeyecek sonunda türbenin boz
kümbetinden
ora da mum yakacaklar.
Çocuklarını
beladan,
ayıptan,
korumayı yakaran yoksul anacıklar.
İstanbul bilinir,
çaresizlerin çare saydıkları yatırlarıyla da ünlüdür.
O yatırlar ki
olmayan servilerinin tütsüsünü duyurur yüz sürene

Ben acı çekiyorum.
İstemiyorum,

istemiyorum.
Küfürün bini bir para bende.
Sözcüklerim yüz kızartıcı
yakası açılmadık
kısacası
ağzıbozuğum bu günlerde.
Haftalar boyu yalınayak dolanarak
dağdan tepeden derlediğim,
yabanıl bir çelenk işte
dikenleri dipdiri ısırganları sıcak
başıbozuk hüznüme uyan,
bir çelenk işte.
Dağlıyor,
kavuruyor çıplak kollarımı.

Ah çocuklar, ah!
Anında büyüyün
lütfen.
soluklarınız kirlenmemişken,
her gelen güne gülüp dururken
Sarayburnu akıntısını,
Ahırkapı fenerini,
Sirkeci garını,
Büyük postaneyi,
Nişancayı,
Edirnekapı surlarını
Balat'ı

öğrenirken
aşağılanan,
horlanan,
ölmeye bırakılan
sizlere dair hiçbir şey yapamamak
—ki sizlerin yazgınızı,
ne yalan söyleyeyim,
açıkça bilen biriyim—
beni hain,
duyarsız edecek bir gün.
bu böyle olacak,
Evet
evet,
biliyorum.

Büyüklerin obur çirkinliğine
alışabilmek için üstelik
İstanbul'u böylesine tanımamak gerek,
bunu da biliyorum.
İmam tahtamı kanatarak kendime bastırdığım,
bu ölüm çelengini
salıyorum düşlerimin zehir yeşiline.
Bilinmezin
çeşmibülbül bükümlü dalgalarına dolanıyor
yaprakları
ulaşıyorlar
adsız çocuk mezarlarına.

Giden günlerin içinden sana ulaşıyorum.
Hayatın,
ölümü doğrulamak için olduğuna kim beni
inandırabilir.

Belleğime kazınan tüm kentlerimde sen varsın.
Dünya coğrafyasına kanla oyulmuştur adları.
Genelde
her harfleri ilk alfabenin saflığına sahip.
Unutma
küçüğüm,
hele büyü nerelere gideceğiz seninle bilsen,
diye kendime verdiğim sözleri tutarken sırayla

Sol omzum üzerinden tutup sana özlemle
gülümsediğimde
kösnünün,
trilyonların,
borsa simsarlarının,
altının
yoksul uluslar üstünde ilk sınamaları yapılan
ilaçların
yalanları ki,
şimdi tüm dillerde aynı çekimle kullanılıyor
insanlığın bugünkü yüzünü yazıyorlar.

Oysa biz,
tarihin uygarlıktan ibaret olacağı yüzyıllara
doğruyuz.
Hatırla,
Bunların arasından sıyrılıp
her açıdaki enlem ve boylamdam
bağırıyoruz

"Seni nasıl da seviyorum,"
diyen sesinin bana ulaştığını
evet
bil isterim.

Prag'da
göveren turuncu bir sonbahar haftasında
bir sokağa tüllenerek serpiliyorken akşam
hani yüzümü yüzüne çevirip
o eşsiz sevişmelerimiz,
o eşsiz hazlarımız
o eşsiz beklemelerimiz,
o eşsiz karabasanlarımız,
o eşsiz sorularımız,
o eşsiz güvensizliklerimizdi
yaşanan
zamanı
yoğunlaştıran.
Bizi birbirimize bağlayandı,
yetinmezlik duygusu.

Yüzümün mührünü alıp gönlüne
terlemiş,
ensemi saatlerce öpüyorsun
sırtına,
gömüyorum kendimi
topuklarıma,
kayıyorsun
aramızdaki geçilmezlikte
süsen çiçekleri eriyip salgılanıyor
esrik gövdemizde
nemden
basınçtan
mor damlalar oluşuyor

Boynumdu,
Spıros Evangelidis ustanın Kadıköylü hokka
gülleri.
"Yine bu yıl Ada sensiz içime hiç sinmedi"
şarkısını
söylerken Münir Bey
Saint Joseph lisesinin papazları
yarların
üstünden,
denizin dalgalarına dingin ve Hıristiyanca
bakarken
bir kadınla bir erkeğin dünyayı kavrama
arzularından beslenen

bir cesaretle yıllarca alabildiğine sevişiyoruz.
Cezayir menekşelerinin buhurunda
yüreklerimiz çarparken birbirinin üstünde
uçuyoruz.
Prag köprülerinden
Birden,
kocaman sarışın bir adamla karşılaşıyoruz.
Terli,
çıplak gövdemi sakınınıyorum ondan
senin sakallarınla örtünmek yetiyor bana.

Yüzünün tümü ışıkta onun
gülüşünde tiril tiril bir şeyler,
Bursa ovasından
Ne o çocuklar?" diyor.
"Ne o cancağızlarım?
hep adettir Chagall ustadan beri,
hatta
kutsal kitaplardan beri
sevenler yükselir göğedoğru kentler uykudayken.
Bizim oralara bu hiç yabancı değildir.
Cinler,
ecinniler tayfası engel çıksalar da
uçarlar efendim sevenler,
kime ne?
Yabancım değilsiniz
böyle tanıdık bakan iki kişi

yurdumdandır bilirim."
Biz şaşkınız.
Ona,
rastladık
ne şanstır bu
kutsanıyoruz belli ki
mutluluk böylesine taçlandırıldığında
gövdesi dar geliyor kişiye,
can evi zorlanıyor

Bir marş duyuluyor ağırdan
Nefeslilerle,
yaylılarla çalınan
vurgulular yok
O da hafiften mırıldanıyor
Ekim Devrimi'nden
bu bilinmeyen kahramanlar için söylenmiş.
Marştan çok
bir romansı andırıyor
derin,
duygulu.
Kenetlendik birbirimize
"Bunların imzalar mıydınız, lütfen," diyoruz.
"Çünkü şiirleriniz hep yanımızdadır."
"Elbette,
haydi öyleyse,"

Tümünü söylüyoruz.
Sözcükler alacakaranlığa ışıltılarla yağıyor
üstümüzden
dizelerin gücü savruluyor yerküreye
Ben
peki
niçin
ağlıyorum?
sevinçle sarsılırken?
Niçin,
niçin
ağlıyorum,
niçin?
"İnsanlar tökezletirler arada hayatı,"diyor.
Sırtını duvara dayamış,
mavi gözlerinde ince bir hüzün
"Şimdilerde sevdasını yitirmiş gibi duyuyor
insanoğlu kendini.
Özü çürütülüyormuş gibi duyuyor.
Geçecek bunlar da, geçecek.
Tam bir Bektaşi gibi söylüyorum hafif şakacı,
ama kesin.
Yaptığım her şeye onurla imzamı atarken
kolay değildir,
çocuklar bilirimben."
Bu gözyaşları nerden çıkıyor?
Nasıl anlatsam size?
"Sakın ha, sakın!

Hayat sürekli yatağını değiştirir."
Yeni yollar arar ve bulur."
Evet
biliyorum ben de,
gerçekten biliyorum,
nasıl anlatsam size?
"Arasız sınamak bitmeyecek.
Vakitler
geçiyor,
mevsimler
peş peşe.
yeniden doğuyor emeğin tarihini okuyacaklar,
vakitler
geçiyor,
çağlar
peş peşe.
Özgürlük sözcüğünün alınlıkta olduğu bir yüzyılın
insanısınız.
Vakitler
geçiyor,
haydi."
Boğaz yalılarında çalınmış,
unutulmaz bir fasıl şarkısının
tınıları içinden
yürüyor saçları dalga dalga
"İnsanoğlunun serüveni
özgül gelişmesinin kozasını örer sabırla
yeni sözcükler ağar koza delindiğinde

salt aşağılanmayı ayırt edememek öldürür kişiyi,
aşağılanmak değil.
Böylesi bir körleşme olur mu insanoğluna canım,
inanmam."

Başka bir düzlemde onaylanmış şiirlerinin içinden
şair
geçip
gidiyor
ölümsüzlüğüne.

Şimdi
sen ne yapıyorsun
bilmiyorum.
Oysa öykümüz bana arasız heyecan veriyor.
Yükselebileceğim her noktayı onda denedim,
deniyorum,
korkmadım hiç.
İnmeyle gelen korkunun gövdemi kesmesini
istemedim hiç.
Sakatlanmış,
yarım kalmışlığın
yazıklığını istemedim hiç
ezberletilen
alıştırılan şeylere kuşku duydum hep.

Kendimi denetledim,
denetlenmemek için
Bedenimi sana sunarken
seni aldım,
çünkü böylesi eşitlikti.
Yaz bahçelerine atlayan çocukların önlenmez
neşesiyle,
ilk dişlenen eriğin
doyumsuz tadıyla,
cinselliğe ilk dokunmanın
şaşırtıcı duyumuyla
dünyada dolaşan biriyim
sakın
unutma.
Kolaylığa kapalıyım,
kapalı kalmak istiyorum.
Hayatı sevmenin kuralları bunlardı.
biz koyduk,
hatırla.
Söz verdik,
ant içtik
hatırla.
kollarımı arzuyla uzatıyorum serin bir baharın içinden
öp,
diril,
dikkatin bilensin.
Buraları düşle,
bir Haliç vapuruna atla.

Elinde koku çantacığıyla gezen Müslümandan
misküamber al.
Kehribar ağızlık al,
miskal al.
Feriköy Latin katolik mezarlığından
ballıbabalar, labadalar toplayan cılız çingeneler
dipliyorlar İstanbul'un kurşun şamdanlarını.
Otları sararmadan mübarek Eyüp'ün
bağırtısız hayatlarına çekilmeden ev ahalisi
seni
her yana taşımak istiyorum
sevdam benim.
Küllenmiş yüreğini ısıtmak istiyorum.

Bu lodoslar kentine
ne sözcükler yetiyor,
ne tanımlar.
Çocukluğumuz
ancak yakınlaştırabilir onu.
İkimize
dizlerine
dayarsak başımızı
mırıldanacaktır gizli öykülerini bize.
Dinle,
elimi al
yavaşçacık,
sus...

Yüz kişilik sınıflarda giyimleri ağarmış ilkokul
öğrencileri,
kırılgan elleri
Saman kağıdı defterlerinde.
Dışardaki kapalı denizde
batık enkazların arasında
dört dönüyor kaltaban deniz kızları
onlar.
İç Anadolu'nun
çelimsiz,
ağır adımlı,
güzel gözlü inekleriyle dolu panayır yerlerinden
kaçmışlar.

Pulanyalarının başında,
dudakları sigaralı hep aynı o adamlar
Feshane yöresine kürünmüş hayalet fabrika
artıkları.

Amcalarının tümü veremdi.
O kumral güzeli erkekler
elleri beni şaşırtacak kadar iri yorgun.
her soruma.
Güven dolu bir evetleri vardı
Sırayla ölürlerken
Makedonya dağlarına çevriliydi

yüzleri.
Bir kahramanın ölümüydü onlarınki,
Fakat
adsız,
alçakgönüllü,
namuslu,
Hiç rastlanmaz şanlı söylevlerde onlara
İşte
ben yazıcısıyım
onların
ve arkadaşlarının
emeğin gerçek sahiplerinin,
yazıcısıyım,
ne onurdur bu.
Tüm öksüzlüğüm boyunca
çocukluğumu incitmediler.
Öldüklerinde
yoksulluğum çıkıverdi karşıma.
Haydi,
Koltukaltlarımın gölgesinden sıkıca kavra
çıkar beni
duvara
göreceklerimiz var.
Sen de tırman.
Bir kere daha öpüşelim
Al ağzımı
doya doya
duymasınlar,

yavaş ol.
kokuşma yıkıp, savurmadı
Ekskavatörlerin dişleri,
sökemedi henüz burayı
tedavülde adı yok.
Ne kumarhane,
ne beş yıldızlı otel,
ne yüzme havuzlu süper lüks villalar,
ne genelev,
ne oto galerisi
yapılamaz.
Göreceklerimiz
tüm zamanlara kaydedilenlerdir.
Bayram dilencileri,
sövelerinden fırlamıştahta kapıların dibinde
onmaz uyuzlarının sarı irinini damıtıyorlar.
Bir eski Ortodoks papazı
kanı rutubetekesmiş
kızıl sakallı arapça bilen bir Haham
handiyse kör bir hafız,
yatalaklara dua yolluyorlar.
Bekle,
sabırla
zamana dokun.
Unutulmuşların,
hiç acelesi yoktur.
Onlar şeyleri
o yalın uysallıkla algılarlar.

Takvimler değişmez.
Yürekleri ağır atar.

Bak
şu
pisipisi otlarıyla süslü
patikaya.
Bir yaz konağına çıkıyor,
ince bir ırmak gibi
Çıkrıklı mermer kuyuyu
dolamış yaban gülleri.
İki muhabbet kuşu,
telkâri altından bir kafeste.
Küçük bir çilli kız.
Başında.
bir taç kırçiçeklerinden
sapsarı lüle saçlı,
kuyuya dayanmış,
bu benim annem olacak ilerde.
Dünyadan,
kimseye gözlerinin yeşilini sunamadan gidecek.
Boynundaki inciler
kadife kordelasına dolanmış,
filizi tafta robu dal bedenini süslüyor.
Elinde
Japon mağazasından alınmış bir taşbebek.
Yanında,

geçkin mürebbiyesi
bir İtalyan mandolini tıngırdatıyor.
Santa luçia parçası
bu,
gülmeduygusu veriyor duyana.

İstanbul'un homurtusu kesiliyor bahçe duvarında.
Bir limonluğun kapısı yarı açık,
İçinden yeşil bir nem dağılıyor.
İki çıkışlı,
geniş
mermer merdivenlere açılan,
masif kapının bronz heykelcikleri
zamanla bu nemden yosunlanacaklar.
İkinci katta saydam hizmetkarlar
mırıl mırıl bir şeyler duyulmaz
dudaklarında.
Kokulu sabunlar eleniyor
ellerinde
sonu gelmez ak ipekten çarşafları katlıyorlar.
Dört metre tavanı
bağdadi sedefkakmalı
pencereleri
güneşe örtük
ağır lahur perdelerle.
saraylara layık görkemli bir saatin sesiyle dolu,
kıpırtısız odada dinginlik

samur bir kedi olmuş uyuyor.
Ninelerim
oturuyor
karşılıklı.
Doğulu olan
doğu yönünde.
Batılı olan
batı yönünde.
Sarışının,
Girit adasında,
fıstık çamlarının sakızlı gövdesinde tembelce
gezinen sedef parmakları
genç kızlık hayallerinden yorulmuş,
ak taştan evler sıcakta uyuşmuşken
Tanrılar denizine umutla bakıyor.
Abonoz saçlı,
duru tenlisi
tunduralardan inmiş suvari babasının kararlı yüzünü
gittikçe unutmakta
oysa
son doğan kızı o, ailenin.
Bin dokuz yüz on yedi yılının
devrimci komiserlerinden o otuzlarındaki baba,
bir piyanonun önüde çekilmiş fotoğrafında,
dimdik vurucu yakışıklı duruşuyla,
kararlar için yaratılmış uçarı bir adam
Bir Nagant tabanca
şakağında.

Gencecik kadınlar
birbirlerine doğrudan bakmıyorlar.
İçlerine dönükler,
sakinler.
Gözleri iri, kirpikleri ipeksi o iki kadın
çekici gülücükleriyle
önlerindeki ceylan derisi kaplı
fotoğraf albümünü okşuyorlar.
Çift yüzlü Bursaipekleri
Uşak halıları
Paşabahçe fağfurları,
Brüksel dantelleri,
Şam hırkaları...
Köşede çakıntılarla karasını çoğaltan
Pleyel marka bir piyano
boydan boya
halıların üstünde
billur kâselerde,
gülsuyuna bırakılmış kıpkızıl karanfiller.
Bunlar,
çok çok genç kadınlar,
ikinci çocuklarının lohusalık mahremiyetinde,
henüz
yirmisine bile varmamışlar.
Meme başları ince bir sızıyla süte dolan
doğumlarla sürecek soy zincirini düşünmeyi bile
bilmiyorlar.
karınları,

gergin, pürüzsüz
kadife okşamalarla, ateşli sarılışlarla dolu geceleri,
sevilmeye hazırlar.
Doğu yönünde oturan.
Duvardan bir lut indirip yanına koyuyor.
Öteki kalkıp kadife cilde alınmış notaları,
saygıyla
lut'un
yanına bırakıyor.
Birden
dönüp
çevresi altın varak kesimli
gösterişli bir çerçevedeki
buğday tınazları içinde
üvendiresine dayanmış
dinlenen
bir köylü tablosuna
hayretle bakıyorlar.
hiç
Anlamıyorlar.

Zamanlar karışıyor çok kez,
evet.
İki çocuk gelin
soruyorlar
birbirlerine
"Niçin böyleyiz acaba, efendim?"

"Herşey çevremde ve kafamda ne kadar karışık..."
"Haklısınız.
Bende anlayamıyorum."
"Öyle yoruluyorum ki düşündükçe."
"Zevcim bana da,
bırakınız bu fikirleri, diyor.
saadetimizin kalesi korunaklıdır,
endişeniz gereksiz.
"Acaba siz ne dersiniz?"
"Haklıdırlar muhakkak.
Akıllıdırlar erkeklerimiz."
Sarışını
İbrişimden bileğinde,
bir Ermeni ustasının ışıklarla donattığı pırlanta
bileziği
nazlı nazlı uzatıyor,
kahverengine dönüşen fotoğraflardan birini
kuğu boyunlusu,
gür kara saçlısı,
alıyor
Baklava kesimli Felemenk elması nadide yüzüklü
incecik parmaklarının arasında tutuyor.
İki güzel baş,
eğiliyor
aynı resmin üstüne

Resimde
bir bahçe nefti,
derin.
bir çocuk
ıhmaur ağacının altında
ilk tüylenme gölgesi,
kıvrımlı, güzel ağzın üstünde.
Bir yeni yetme
erkek oluyor.
Bir yaz bahçesinde.
bir mermer havuz
bir veranda
bir yuvarlak masa
bir ak keten örtülmüş
bir haz'rolda uşak
bir Çin porseleni,
derin kâse
dört mevsim meyvesiyle,.
silme
bir kız çocuk
kadın oluyor.
Bir kabarma göğüslerinde.
Bir balkon,
perdeler uçuyor,
kız çocuk orada.
Bir keman sesi
üst kattan,
bir alan saati çalıyor.

Bir balo davetiyesi
gümüş tabak içinde.
Bir altın tabaka
yirmi yassı sigara.
Bir erkek kırklarında
bir kapı aralamış,
bir bakış,
yeni yetme
genç kıza.

Tut
sıkıca beni
çünkü başım dönüyor.
Bir camfilizi,
etime yürüyor,
bir kan topakçığı,
avuç içimde.
Bir arı geçiyor,
sıcaktan
duvardan sıyrılıyoruz.
Kartpostallar kucağımızda,
Kahire, Tokyo, Pekin, Berlin, İsfahan, Delhi, Semerkant,
Paris, Lizbon, Marekeş, Moskova, İstanbul
İçsel titreyişimi durultmak için
anlatmaktan başka ne yapabilirim.
Günümüzde
kimşiir okur,

deme,
Şiirin
tam zamanıdır.
Bak
şu şairler
evrenin boyunduruksuz insanları.
Oturmuşlar
güneye yönleri
talanın vahşetine,
tiranların yüzsüzlüğüne bakıyorlar.
Mezopotamya'nın,
köklenip deşilen
bağrına bakıyorlar
Papirüs demetlerinden yapılma
bir Arap hançeri gibi kıvrık,
kayıklara.
yarılmış ballı incirler
bin bir derde deva nadide otlar
Suriye işlemeleriyle bezenmiş kumaşlar,
abonoz
fildişi
bakır
altın
firuze
kara akik
baharat
masal kuşları
daha neler neler istiflenmiş

Dicle
Fırat
Nil
sularının engebesiz kıyılarını okşayarak
bu kutsal nehirlerin ninnisinde,
ağır ağır
ilerlerken kayıklar
oburluğun,
utanmazlığın canavarları
paramparça ediyor bu bütünlüğü arasız.
Ne ilkelliktir,
ne doymazlıktır.
Beyaz adam,
beyaz adam sen
tiksindirici inanılmaz acımasızlığınla
insanlığın
topraklarını
ta Precolompt'an beri
bir mirasyedi şımarıklığıyla harcıyorsun.

Şairler gözlüyorlar
Küçük Asya'da
yılın en uzun günleri,
yalım yalım ışıldıyor kurşun minareler.

Deniz aşırı bir göçe niyetli
raconu işsizlik illetinden bozulmuş

bir genç adam köprüden sarkmış çatanalara
olumsuz
değişmez bir anlam yüzünde.

Bitirim bağrışıyla sokakları inleten
vereme aday bir gezgin satıcı
peşinde belediye zabıtası

savruk adımlarıyla kalçaları titreyen
Perşembe pazarında,
otuzunda,
bir sustalıyla son nefesini verecek
amaçsız gülüp duran kirazdudak Süheyda

eski iskelelerin
çakı kesiğiyle kaplı banklarında
ölmeye oturakalmış emekli ihtiyarlar.

Fırın kuyruğunda
büsbütün ağlamaya bırakmış kendini
gündelikçi bir kadın.
Beyazıt yöresinde
saçları kurumuş samanlar benzeri,
şu,
Polanyalı turistler

hela kokan otellerin yetinmeye hazır müşterileri
neye yaradığı belirsiz ıvır zıvırı hevesle yükleniyorlar...
Ülkelerinin yakın geçmişinden anladıkları,
sanırım,
sabırsızlıkla satın almak
blue jean, white jean, black jean.
Bu Doğu Avrupalı turistlerimizin özlemlerini dindiriyor.

Vardiyalarından gün yüzüne her çıkışta
bulundukları yılı hatırlamaya çalışan işçiler.
İşte.
Karlarda,
yalınayak neşeyle koşuşan küçük çıraklar.

Gürültülerledönüp duran bu dünyaya
şiirin tam zamanıdır.

Şimdi, okyanusların yayımında
kıtaların arasında,
dinleniyoruz bir an.
Taşkınlığımızın soluk verme molası
devre arası
çevreyi kolaçan etmek zorundayız
yeniden toplanılacak yer daha belli değil.
Olsun...

Kiralıkyazarlardan değildir şairler bilirsin.

Olgun bir akılla durup bekleyelim
Çünkü,
paçavralaşan bu ağız dalaşlarından hoşlanmıyorum.
Sözcüklerin yalama edildiği günümüzde,
bir kez bile
kuşkum olmadı,
yenileneceğimden.

Geçtim
şimdi
karşı
kıyıdayım
daralma anlarında dizeler mırıldanıyorum.

Nasıl yalan olabilir,
özgürlük,
eşitlik,
mutluluk,
sözcükleri.
Şairler bunları bizim için yazdılar
ve elbette biz de yazdık.

Hayattan kaçmaya bence neden yok.
Şiirin tam zamanıdır
anlatabildim mi?

Gerilimlerimizin gündelik prangasından
bir an çöz kendini
başarabilirsin.
Perçemleri alnında uçuşan bir öğrenci kız
şurada
bak,
gör.
"Çürüyor hayatımız" deme
mutsuz bir sesle.
Etlerimizi et gibi düşünürsen eğer
bacaklarımızı kemik, kan, kas gibi
yüreğimizi gelişmiş olağanüstü bir pompalayıcı
yani
her öğeyi ayırıp birbirinden
çekilip
ta uzaktan
bakarsan
"çürüyoruz" diyebilirsin ancak ozaman.
Bütünlüğün utkusunu yitirmemişler için,
insanı insan kılan o şey için,
diyeceğin yoksa
o zaman şairleri dinle.
İşte

baktı bulutlara öğrenci kız
koltuğunda tarttı ağır kitap demetini
"Bahar geliyor, duydum kokusunu,"
diye
konuştu kendisiyle.
Sekerek hızlandı caddede
birden aynı noktaya döndü gökyüzünde
sanki muştu yeri belirgindi onun için
"Bahar geliyor, yaşasın! Hayat ne güzel!"
bu kez
bir çığlık attı boşluğa...
Zamanı dirilten böylesi katıksız şeylerdir,
yozlaşma neyin alınlığı olabilir
düşün hele,
tüketir o arasız kendini.

Yeniden kavrıyor yükseltiyorsun beni.
Esrik,
çıkıyoruz çocukluk duvarımıza.
Sakız Midilli yöresinden bir esinti,
burnumuzun dibinde,
Yaban meyveleri obrulmuş,
duyularımız alabildiğine taşkın,
boynunu,
boynuma değdir,
atardamarlarımız sıcaklığını duysun birbirinin.
Ardımızda politikacıların söylevleri

tıkız,
homurtulu
medyalarda peş peşe akıyor,
pabuç bırakmıyoruz hiç.
Anlam onların ağzında boşalır, önemsizleşir.

Tükenmez bir ilgiyle kentimize bakıyoruz.
Kavramları zorlayan bir yerdir burası.
On milyonluk,
bin varoşlu İstanbul kentinde
Madam Katina
kalın, yorgun bacaklarıyla gidiyor,
elinde
filesi,
filede
kedi ciğeri
vatman Rıza durup bekliyor
eski tanıştırlar
sanki bir kız kardeştir
Karagümrüklü Rıza Efendi için
Katina Harolambopulos,
göz göze gülüşüyorlar.
"Güzergâhımız birdir Madam, atla."
"Yayamız öldü dün, bilirsin vre Rıza."
Sultan Reşat Efendimizi alkışlamışlardandır.
Ne uzun ömür pa pa pa, derken

gidiverdi o da."
"Başın sağ olsun Madam'cığım.
Allah kalanlara uzun ömür versin."
Hayatlarında hiçbir hainlik olmadı onların.
Gülüneceklere
hemen güldüler,
ağlanacaklarda
mendilleri hazır.

Dem çeken bir kumru,
omuz başımdan kalktı.
İlk yağmurlar başladı,
çınarlar gölgelerini büyüttü Beyazıt'ta
örttüler iki gurbetçiyi
biri bozlak okuyor gizlice,
utanarak.
öteki 1972 doğumlu,
Ağrı dağına dönük oturmuş kurasını bekliyor.
Her üç sözün biri yurdudur kişinin,
onlarınki de öyle.

Paris'te Café de Lila'da
bir masa başındayız.
Tertemiz,

gıcır gıcır bir yerdir orası
mobilya cilası kokar,
garsonları görmüş geçirmiş
bir tanıdık edasıyla bakar.
Öteki dolu masalarda
o eski anarşistler
özgürleşmeye çıkan çözümü arayıp
"hayır" demenin kıyıcı tadını
kara atkılarına kibirle dolamış adamlar
Ben
seni
her yere
taşıyorum,
söyledimya.
Senin
beni taşıdığın gibi.
düşlerimizi,
umutlarımızı,
gizlerimizi
sırtlandığımız gibi...
Çok şey öğrendik birbirimizden
sondakiler
hep
en önemlisi
yalınkatlığın mengenesinde gerçeğin
barınamayacağını örneğin
ve benzerleri...
Talihliyiz

Yine de aranıyorum seni
Beni kendine alyorsun doymaz bir cömertlikle
sofaları
yeni silinmiş,
avlusunda
çivitli çamaşırlar,
taşlığında
serin küpler sıralı
ahşap bir evde
bacaklarımı beline doluyorum
istekli
gülüşümüz,
pırnallar gibi dağılıyor

ortası elişi dantelli yastıklara.
Seninle birleşmelerimde
tüm evreni
içime akıtıyorum
erkeği tanımanın günah olmadığını öğrendim.

Müthiş bir çağdan ötekine geçiyoruz
üstelik bu yılların insanıyız,
biz ne mutlu.
Ben
kadınım
aklımla,

isteklerimle,
bunu
arasız
korlaştırıyorum
her yıl daha özgürleşerek engellerimden
yüzümün yarı kesiti seninkine karışıyor,
doyumlarımın eksenini oluşturuyorsun,
dokunuşlarımın en uç noktasına uyanık
boşanan sıcak yağmurlarda üstüme çektiğim
uyanık gövdenin
sık bir orman giziyle bezenmiş arzularımı bilen
ellerindeyim.
Sevdiğinim senin,
karşıtınım üstelik
sen de öylesin benim için.

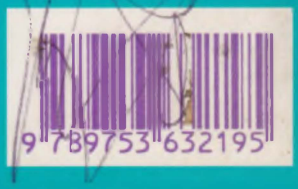
Sonra
kaba taş örgülü çocukluk duvarından iniyoruz,
adım
adım
uzaklaşırken yerimizden
biliyorum
çok canım yanacak,
hem de
ne çok
etim tırnağımdan sökülürcesine
kanayacak
tenimin altı

senden
ilk ayrılışımda da öyleydi,
direttim.
Kötümser olmadım yine de.
Sayrılaşmadım.
Kötürümleşmedim.
Lodosların gürleyen vuruşlarına alışığız biz.
Her dalga
bir kez çarpar gövdemize
bir kışa dönüşürken bahara
nice değişmelere uğrar doğa.
Doruklarda karlar erirken
nehirler cömertçe toprağı doyururken
sevdamız da değişerek ayrımını koruyor hep
terekesinde
kentimizin biz
onunla,
kaynaşarak çıkacağız geleceğe,
biliyoruz.

Şubat 1990-Nisan 1991
İstanbul

DUYARLIĞIN VE GÜÇLÜ İMGELERİN YANSITTIĞI
ZAMAN, İNSAN, MEKÂN...
HEPSİ BİR ARADA, BİR İSTANBUL AYNASINDA...

ISBN 975-363-219-3

TEMA
TÜRKİYE ÇÖL OLMASIN!
(0212) 281 10 27